

چنین می اندیشیم

مدرسه‌ای بسازد که همه در آن احساس رضایت و خشنودی کنند. اسباب کار معلمی ایجاد ارتباط و تعامل با دیگران به خصوص دانش‌آموزان است؛ اینکه استعدادها و ظرفیت‌های دانش‌آموزان را شناسایی کند و به آن‌ها جهت دهد و ضمن به مشارکت گرفتن آن‌ها، کلاس درس را به فضایی گرم و ترغیب‌کننده تبدیل کند و شور و اشتیاق دانش‌آموزان را برانگیزد.

فهیمة دهقانی اشکذری، آموزگار پایه پنجم، دبستان دخترانه دوره دوم ناحیه ۱

معلم موفق یادگیرنده‌ای همیشه‌گی است: چنین معلمانی بر دانش‌آموزان خود تمرکز می‌کنند و به جای انتقال صرف دانش، زمینه‌ساز یادگیری آن‌ها می‌شوند. ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان، اهمیت دادن به بازی و تفریح و ارتباط با جامعه از ویژگی‌های دیگر این معلمان است.

معلمان موفق به نیازهای همه دانش‌آموزان توجه دارند: این معلمان محیطی امن و حمایتی برای دانش‌آموزان ایجاد می‌کنند، به تفاوت‌های فردی آن‌ها احترام می‌گذارند و به نیازهای معنوی و اخلاقی آن‌ها نیز اهمیت می‌دهند.

آزینا رحیمی، مربی پیش دبستانی پسرانه ناحیه ۲

اگر بخواهیم صلاحیت را در داشتن چندین صفت خوب خلاصه کنیم، می‌توانیم به این موارد اشاره کنیم: خوش اخلاق بودن، خوش‌تیپ و آراسته بودن، بوی خوب دادن، خوب و زیبا صحبت کردن، عادل بودن، یعنی در احساس و رفتار و نگاه به دانش‌آموزان عدالت را رعایت کردن، خود را در مقابل دانش‌آموزان مسئول دانستن و دانش‌آموزان را مثل فرزندان خود دیدن، با والدین مهربان بودن و آن‌ها را درک کردن.

معلم خوب نظم را رعایت می‌کند و آن را به دانش‌آموزان خود هم انتقال می‌دهد. به دانش‌آموزانش حس آرامش و امنیت را القا می‌کند. سعی می‌کند کلاس خلاق و شادی داشته باشد تا دانش‌آموزان در کلاس لذت ببرند و از آمدن به مدرسه حس خوبی داشته باشند.

آشنایی با فناوری‌های آموزشی و به‌روزی بودن در زمینه فناوری و... از جمله مواردی است که در مسیر یادگیری دانش‌آموزان اثربخش است. مجموعه‌ای از این توانمندی و شایستگی‌ها کمک می‌کند تا متولیان مدرسه در هر نقشی بتوانند تسهیلگر قابلی باشند و به درستی نقش خود را ایفا کنند.

الهام اعتمادی، مدیر دبستان دخترانه دوره اول، ناحیه ۲

به نظر می‌رسد به‌عنوان متولی مدرسه باید اهل تغییر باشیم و اولویت اولمان در مدرسه بهبود یادگیری باشد؛ زیرا بهبود یادگیری حیاتی‌ترین قسمت توسعه است. باید بهبود تدریجی یادگیری و تغییرات مستمر را نفهمیم، به آن اعتقاد داشته باشیم و خلاقانه عمل کنیم. بدین منظور باید از تغییرات کوچک شروع کنیم. یادمان باشد کسی که قرار است کوهی را بکند، نخست باید از سنگریزه‌ها شروع کند. خودمان را دست‌کم نگیریم؛ کوچک‌ترین تغییرات مثبت را با پاداش به خود پذیرا باشیم. کارهای سخت را آسان و کارهای آسان را جدی بگیریم.

شهناز دهستانی، مدیر دبستان دخترانه دوره دوم ناحیه ۲

مدیر به‌مثابه رهبر آموزشی مدیری است که مسیر پیشرفت و اقدامات مشترک معلمان را به آن‌ها نشان می‌دهد و همراه آن‌ها حرکت می‌کند تا در مطلوب‌ترین حالت ممکن بتواند با تدوین برنامه آموزشی انعطاف‌پذیر، امکان گنجاندن ایده‌های جدید را از طریق همفکری با معلمان و معاونان مدرسه فراهم کند و

متن پیش رو اقتراح جمعی از همکاران و معلمان مجتمع جوادالائمه (ع) است. اقتراح نوعی هم‌اندیشی به صورت کتبی یا شفاهی است. شرکت‌کنندگان در این هم‌اندیشی از طریق بارش فکری حضوری یا غیرحضوری و با تکیه بر قریحه جوششی خود، پیرامون موضوع مطرح شده به گفت‌وگو و اظهار نظر می‌پردازند. مردادماه گذشته، نامه‌ای از نشریه مدرسه ما به مدرسه‌ها ارسال شد که حاوی پرسشی خطاب به کارکنان آموزشی مجتمع بود. برخی از معلمان، مدیران، معاونان و مربیان پاسخ خود را بیان کردند. پرسش مذکور چنین بود: «به نظر شما مهم‌ترین ویژگی از مجموعه ویژگی‌های صلاحیت حرفه‌ای متولیان مدرسه (معلم، مدیر، معاون و...) چیست؟» در ادامه، به بیان برخی از این پاسخ‌ها می‌پردازیم:

مهدیه ابطخی، آموزگار پایه سوم دبستان دخترانه دوره دوم، ناحیه یک

صلاحیت حرفه‌ای افراد در امر تعلیم و تربیت نقش بسزایی دارد. متولیان آن که با روح‌های لطیف و فطرت‌های پاک سروکار دارند، نه تنها از لحاظ آموزشی بلکه در مهارت‌های اخلاقی و تربیتی نیز باید برای رشد و پیشرفت خود بکوشند و در عرصه یادگیری پیش‌تاز باشند. علاقه و اشتیاق به یادگیری، توجه به رشد و توسعه فردی، درک تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان، برقراری ارتباط مثبت با والدین و دانش‌آموزان، استفاده از وسایل کمک آموزشی مناسب در حین تدریس،

بیشتر این صفات برای مدیران و معاونان هم صدق می‌کند. مدیر خوب هم باید کارکنان مدرسه را درک کند و آن‌ها را به اموری که در انجام آن شوقی ندارند، مجبور نکند. سعی کند تا جایی که می‌تواند در انجام کارها همکاری و به‌گونه‌ای رفتار کند که معلمان در کنار او احساس آرامش داشته باشند و بتوانند به‌احتی حرف‌های خود را بیان کنند. مدیر خوب و موفق باید حس دوستی و همکاری را در میان کارکنان مدرسه به وجود آورد تا مدرسه تبدیل به محیطی شاد و آرامش‌بخش برای معلمان و حتی دانش‌آموزان شود.

وحیده زارع‌زاده، آموزگار پایه اول دخترانه ناحیه ۱

صلاحیت‌های حرفه‌ای مسئولان مدرسه به مجموعه‌ای از توانمندی‌ها و مهارت‌ها اشاره دارد که شامل شایستگی‌های اخلاقی، تخصصی و اجتماعی است و بر اساس نیازهای آموزشی و تربیتی تعیین می‌شوند.

برای کیفیت بخشی شرایط آموزش و پرورش، باید معیارهای مشخصی برای ارزیابی صلاحیت‌های حرفه‌ای وجود داشته باشد. این معیارها باید به‌گونه‌ای طراحی شوند که ضامن سازگاری با نیازهای آموزشی باشد. مسئولان مدرسه باید توانایی‌های لازم را برای تدریس مؤثر داشته باشند. توانایی حل مسئله و ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان نمونه‌ای از این توانایی‌هاست. مسئولان مدرسه همچنین باید به یادگیری و توسعه حرفه‌ای مستمر متعهد باشند. این تعهد به آن‌ها کمک می‌کند با تغییرات و چالش‌های جدید در نظام آموزشی سازگار شوند و کیفیت تدریس خود را بالا ببرند. این ویژگی‌ها نشان‌دهنده اهمیت صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان در بهبود تدریس آموزشی و تربیتی است و می‌تواند به ارتقای کیفیت آموزش در مدرسه کمک کند.

سمیه سرکارخیاط، مربی قصه‌گویی دبستان پسرانه ناحیه ۱

کار معلم طراحی و خلق شرایط یادگیری همراه با فضیلت‌های اخلاقی، انسانی و فرهنگی است، در این راه پرنشیب و فراز، ضمن داشتن رویکردی مثبت و دغدغه و شوق تربیت برای توسعه همه‌جانبه آینده‌سازان، لازم است معلمان از صلاحیت‌های دانشی، نگرشی و مهارتی کافی برخوردار باشند. این مهم را برگزاری

و شرکت در کارگاه‌های آموزشی عملی (ورکشاپ‌ها)، مطالعه منابع علمی به‌روز و حل مسائل انگیزشی و روانی معلمان تسهیل می‌کند.

فاطمه شرعیاتی، آموزگار پایه سوم، دبستان پسرانه ناحیه یک

در هر جامعه‌ای معلمان به‌عنوان متولیان آموزش و پرورش، نهادی که بنیان‌گذار آینده نسل‌های جامعه است، نقشی اساسی و مهم ایفا می‌کنند. آن‌ها باید علاوه بر کسب دانش و مهارت‌هایی خاص، از ویژگی‌های مهم دیگری نیز برخوردار باشند که از آن‌ها به‌عنوان صلاحیت حرفه‌ای تعبیر می‌شود. توانایی ایجاد ارتباط مؤثر، به‌عنوان یکی از صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان، رکنی اساسی و زیربنای سایر روش‌هایی است که معلم می‌تواند آن‌ها را به کار گیرد. این توانایی عنصری مهم در کار معلم تلقی می‌شود؛ چون مسیر را برای آموزش سایر مفاهیم خواهد گشود. زمانی که دانش‌آموز احساس کند توجه و دوستی معلم را به خود جلب کرده است، آمادگی همکاری هرچه بیشتر را با او خواهد داشت و زمانی که دانش‌آموز همکاری لازم را با معلم داشته باشد، تبدیل به یادگیرنده‌ای مشتاق و البته مادام‌العمر خواهد شد.

مینا صدرا، مربی پیش دبستان پسرانه ناحیه ۱

مهم‌ترین ویژگی صلاحیت حرفه‌ای متولیان مدرسه توانایی ایجاد و حفظ محیطی حمایتی و انگیزشی برای دانش‌آموزان است. این توانایی شامل مهارت‌های ارتباطی قوی، درک نیازهای تحصیلی و روانی دانش‌آموزان و توانایی مدیریت مؤثر کلاس و مدرسه با نظم و انضباط است.

مریم صمصامی، آموزگار پایه دوم دخترانه ناحیه ۱

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های صلاحیت حرفه‌ای متولیان مدرسه مهارت‌های قوی ارتباطی و بین‌فردی است. این ارتباط دایره گسترده‌ای دارد که برخی از آن‌ها عبارت‌اند از:

الف) ارتباط با دانش‌آموزان:

معلمان و مدیران از طریق ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان نیازهای آموزشی و عاطفی آن‌ها را بهتر درک می‌کنند و به آن‌ها پاسخ می‌دهند.

ب) ارتباط با همکاران:

در محیط مدرسه، همکاری و تعامل مؤثر

با سایر معلمان، مدیران و کارکنان اداری اهمیت زیادی دارد. این همکاری می‌تواند به بهبود کیفیت آموزش و مدیریت مدرسه کمک کند.

ج) ارتباط با والدین:

از طریق این ارتباط، مدیران و معلمان می‌توانند والدین دانش‌آموزان را در جریان پیشرفت و مشکلات فرزندانشان قرار دهند.

د) حل مسائل و مدیریت بحران:

در مواجهه با مسائل و بحران‌های متعدد، توانایی برقراری ارتباط مؤثر می‌تواند به یافتن راه‌حل‌های مناسب و کاهش تنش‌ها کمک کند. به‌طور کلی، مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی، به‌عنوان پایه‌ای برای ایجاد محیط آموزشی مثبت و کارآمد، می‌توانند بسیار تأثیرگذار باشند.

الهه عبدالمطلبی، پیش دبستانی و دبستان پسرانه ناحیه ۱

یکی از مواردی که نشان از صلاحیت حرفه‌ای و مهم متولیان مدرسه دارد توسعه فردی و حرفه‌ای است. تمایل به یادگیری مداوم و به‌روزرکردن دانش و مهارت‌ها به معلمان و متولیان مدرسه کمک می‌کند، به بهترین نحو ممکن، به نیازهای آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان پاسخ دهند و محیطی مثبت و حمایتی برای یادگیری ایجاد کنند. توسعه حرفه‌ای در واقع سفری دائمی است؛ سفری مادام‌العمر برای یادگیری. سفری که به‌طور پیوسته در طول زندگی حرفه‌ای معلم جریان دارد و بر کیفیت یادگیری دانش‌آموزان نیز تأثیر مستقیم می‌گذارد و بهره‌وران نهایی آن دانش‌آموزان هستند. به عبارتی متولیان مدرسه به‌خصوص معلمان باید یادگیرندگان مادام‌العمر باشند.

زهرا علیپور، معاون دبستان پسرانه دوره دوم، ناحیه ۲

معلم خوب باید از الگوی شایستگی و اقتدار پیروی کند. این الگو شامل دانش حرفه‌ای (دانش نظری، تعهد و شایستگی عملی)، یادگیری مادام‌العمر، هنر و دانش معلمی (پداگوژی)، ویژگی‌های اخلاقی، دانش مربوط به دانش‌آموزان، شناخت مشکلات یادگیری آن‌ها، دانش نظریه‌ها و راهبردهای آموزشی و دانش منابع آموزشی است. این الگوی شایستگی و اقتدار باید سه عامل مهم داشته باشد که عبارت‌اند از: الف) مقبولیت: تفوق علمی، صلاحیت حرفه‌ای، شخصیت قابل احترام، نظم در گفتار و رفتار، متانت و وقار، ادب در

مناسبات اجتماعی، آراستگی ظاهری، احساس مسئولیت، تسلط بر خود، خودشناسی و خداشناسی و همچنین انصاف و عدل از جمله مواردی هستند که مقبولیت را به همراه می‌آورند.

ب) محبوبیت: معلم باید رفتاری دوست‌داشتنی و دل‌نشین داشته باشد، دانش‌آموز خود را دوست بدارد، تفاوت‌های فردی آن‌ها را بشناسد، صفای نفس و روحی بلند داشته باشد و تا حد امکان از معایب دور بماند.

ج) موفقیت: معلم باید از قوانین حاکم بر روح دانش‌آموزان خود که موضوع مباحث روان‌شناسی است، آگاه باشد تا توانایی همدلی با آنان را بیابد. وی همچنین باید با فنون آموزشی و تربیتی آشنا باشد و با استفاده از روش‌های صحیح، دانش‌آموزانش را به مقاصد مورد نظر راهنمایی کند.

فاطمه فلاح تفتی، پیش‌دبستانی و دبستان ناحیه ۱

یکی از ویژگی‌های مهم از مجموعه ویژگی‌های صلاحیت حرفه‌ای متولیان مدرسه توانایی برقراری ارتباط مؤثر و سازنده با دیگر اعضای جامعه مدرسه است. این ویژگی نه تنها ارتباط مثبت و مؤثر با دانش‌آموزان، همکاران و والدین را ارتقا می‌دهد، بلکه به ایجاد فضای آموزشی پویا، انگیزشی و حاکم بر همکاری و تعامل مثبت نیز کمک می‌کند. این توانایی بهبود عملکرد و یادگیری درون مدرسه را تضمین و به تحقق اهداف آموزشی کمک می‌کند.

سیمافلامرزبان، دبستان و پیش‌دبستانی ناحیه ۲

پس از دیدن پرسش‌نامه شماره بیست، به این فکر افتادم که واقعا مهم‌ترین ویژگی صلاحیت حرفه‌ای یک مدیر چه چیز می‌تواند باشد. موارد زیادی به ذهنم رسید. مواردی که می‌تواند یک مدیر را موفق کند. بی‌شک هرچه تعداد این ویژگی‌ها بیشتر باشد، مدیر موفق‌تر است و در نتیجه مدرسه نیز موفق‌تر عمل می‌کند.

مهم‌ترین زیربنای هر مدرسه نیروهای شاغل در آن هستند. مدیر توانا علاوه بر اینکه خودش اطلاعات و تجربه کافی در زمینه‌های گوناگون دارد و در کارش متخصص است و با عشق و وظیفه‌اش را انجام می‌دهد، باید در انتخاب نیروی مدرسه هم وسواس خاصی داشته باشد. چنین مدیری باید از نیروهای

مسئولیت‌پذیر، متعهد و عاشق استفاده کند. زمانی که مدیر مدرسه با نیروهای شاغل در مدرسه در هماهنگی و همدلی باشد، می‌تواند با مشورت و همفکری، مدرسه را به سوی اهداف مورد نظر هدایت کند.

زهرا کمالی، آموزگار کلاس اول، ناحیه یک پسرانه

به نظر من مهم‌ترین ویژگی صلاحیت حرفه‌ای متولیان مدرسه توانایی ایجاد محیطی پویا و مشارکتی است؛ فضایی که دانش‌آموزان در آن احساس امنیت کنند و همچنین انگیزه و کنجکاوی برای یادگیری داشته باشند. معلمی که این ویژگی را دارد، فقط اطلاعات را منتقل نمی‌کند، بلکه دانش‌آموزان را به تفکر انتقادی، حل مسئله و همکاری با یکدیگر تشویق می‌کند. چنین معلمی از پروژه‌های گروهی، بحث‌های کلاسی و فعالیت‌های عملی استفاده می‌کند تا دانش‌آموزان مفاهیم را به صورت عمیق‌تر درک کنند. همچنین این معلم با ایجاد ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان، به آن‌ها کمک می‌کند تا بر مشکلات یادگیری خود غلبه کنند و استعداد‌های خود را شکوفا سازند. متولیان مدرسه باید علاوه بر دانش تخصصی در زمینه آموزش و مهارت‌های ارتباطی قوی، توانایی حل مسئله نیز داشته باشند تا بتوانند با چالش‌های متعدد محیط مدرسه مقابله و به بهترین نحو از دانش‌آموزان حمایت کنند.

زینب مطلبی‌خواه، آموزگار پایه اول پسرانه پیش‌دبستانی و دبستان ناحیه ۱

صلاحیت حل مسئله از صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان است. این ویژگی به توانایی‌ها و مهارت‌هایی اشاره دارد که مدیران، معلمان و سایر کارکنان آموزشی برای شناسایی، تحلیل و حل مسائل گوناگون در محیط مدرسه و کلاس درس به آن نیاز دارند. برخی از این مسائل عبارت‌اند از:

- کیفیت آموزشی، آرامش کارکنان و مدیریت مدرسه؛
- شناسایی سریع مشکلات و یافتن راه‌حل‌های مؤثر در مواقع بحرانی؛
- تقویت همکاری و ارتباطات میان کارکنان آموزشی و کمک به کاهش تنش و افزایش رضایت شغلی متولیان مدرسه (معلمان)؛
- ایجاد حس رضایت در دانش‌آموزان و والدین با حل مشکلات و چالش‌های

موجود. بدین منظور، به دانش‌آموزان آموزش داده می‌شود که چگونه مشکلات خود را شناسایی و آن‌ها را حل کنند. به طور کلی مهارت حل مسئله به متولیان مدرسه این امکان را می‌دهد به طور مؤثرتری به چالش‌ها پاسخ دهند و محیط مثبت و سازنده‌ای را برای یادگیری فراگیرندگان فراهم سازند.

محسن ندایی، دبیر ادبیات فارسی، دبیرستان پسرانه دوره اول

به نظر بنده انسان باید به تمام تعهداتی که پذیرفته است، پایبند بماند. در حرفه و شغلش تخصص کامل و جامع داشته باشد. در رشته خود به تمام امور مسلط و آگاه باشد. همیشه اطلاعات خود را به‌روز کند. نظم و انضباط را سرلوحه حرفه خود قرار دهد. رفتارش به گونه‌ای باشد که مخاطبان او را بپذیرند. به همه توجه یکسان داشته باشد. خوش اخلاق و خوش برخورد باشد.

حسن نظری ندوشن، مربی تربیت بدنی، پسرانه ناحیه ۱

به نظر بنده، مهم‌ترین ویژگی متولیان مدرسه داشتن اخلاق نیکوست؛ زیرا داشتن اخلاق نیکو هم روحیه شخص متولی و هم روحیه دانش‌آموزان را به منظور یادگیری و همکاری بهتر بالا می‌برد. اخلاق نیکو همچنین اضطراب و تنش روانی دانش‌آموزان را در مواجهه با مسائل متعدد در محیط آموزش کم می‌کند و کیفیت کار آموزشی را نیز بالاتر می‌برد.

مرضیه السادات هاشمی پور، مسئول فناوری دبستان پسرانه دوره اول، ناحیه دو

یکی از ویژگی‌های مهم از مجموعه ویژگی‌های صلاحیت حرفه‌ای متولیان مدرسه توانایی ایجاد و حفظ ارتباط مؤثر است. این ویژگی شامل برقراری ارتباط صمیمی و محترمانه با دانش‌آموزان، والدین و همکاران می‌شود. ارتباط مؤثر به تسهیل در یادگیری، ارتقای انگیزه دانش‌آموزان، حل مشکلات رفتاری و افزایش رضایت والدین کمک می‌کند. همچنین، ارتباط مؤثر هماهنگی بهتری را بین کارکنان مدرسه ایجاد می‌کند و محیطی مثبت و حمایت‌کننده را برای رشد و پیشرفت دانش‌آموزان فراهم می‌آورد. از این رو، این ویژگی نقشی کلیدی در موفقیت و کیفیت عملکرد متولیان مدرسه دارد. ■